

HAREZMİ TÜRK MÜDÜR KAYNAKÇASI

Bülent Ağaoğlu

1.1.2018

- (1999). “Harzemli'nin Batı Türkmenistanlıdır. Türk kökenli olduğunun bir ispatını başka bir yazımızda vermeğe çalışacağız.”
http://www.matder.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=29:al-harezmi-al-khowarizmi&catid=7:unlu-matematikciler&Itemid=171
- “1 Harzemli, Orta Asya dan Harzem Gölünün güneyine göç etmiş Oğuz-Kıpçak soyundan Türkçe konuşan aileye mensuptur. Türk soyundan olduğu ve Türkçe bildiği kanıtlanmıştır. Ancak yapıtlarını yaşadığı ortamın bilim ve konuşma dili olan Arapça'da vermiştir.”.
<http://www.baskent.edu.tr/~kkilan/courses/Makaleler/Harzemli%20ve%20Algoritma%20Makaleleri/Harzemli-TBV.doc>
- “Hârizmî'nin gökbilim alanındaki çalışmalarından, Şemsettin Günaltay I. Türk Tarih Kongresi'nde şu şekilde bahsetmiştir: “Abbasi Devleti'nin meşhur vezir oğlu veziri Yahya Bermekî -Beyt'ül Hikme- yâni -Felsefe Evi- adında bir akademi kurdu. Bunun reisi Harzemli Ebû Abdullah Mehmed ibn-i Musa'dır. Avrupalıların el-Harezmi dedikleri Harzemli Türk, Me'mûn'un kütüphaneler müdürüydü. Zamanın en yüksek heyet (astronomi) ve matematik âlimi yine bu Türktü. Bu büyük âlim, Bağdat ve Suriye'de ilk defa esaslı iki rasathane kurdu. Uzun yılların emeğiyle Zicü'l-Hârizmî vücuda getirildi. Zic, yıldızların hareketini hesap eden ilimdir. Asırlarca ilim âlemine bu zic rehber oldu. Daha 12. asırda, Adelar Debat tarafından Latince'ye tercüme edilmişti. Bu eser 16. asır Avrupa Rönesansçılarına temel oldu.”
<http://gencdergisi.com/1943-dunyanin-alnini-karislayan-adam-harizmi.html?rzpcoakbclgtkufu>
- Kılan K., “Bilime İki Temel Kuram Veren Türk Kökenli matematikçi”,1999 matematikçiler Derneği Dergisi, Ank.
- Harzemli: Bilime İki Temel Kuram Veren Türk Kökenli Matematikçi Harzemli (Al-Harezmi, Al-Khowarizmi). http://www.matder.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=29:al-harezmi-al-khowarizmi&catid=7:unlu-matematikciler&Itemid=171
- Abacı, Kemal: Harezmi Avrupa'ya sıfır -0- verdi. **Genç İstikbal**, 12 (135), Aralık 2012, 22-23.ss. 1. HAREZMİ. 2. BİLİM TARİHİ, TÜRK.
- Göker, Lütfi: Matematik tarihinde bir Türk: Harezmi. **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, (3), Yeni Dönem Kış 1995, 169-190.ss. MATEMATİK TARİHİ. - 2. HAREZMİ.
- Göker, Lütfi: Matematik üstadı bir Türk : Harezmi. **Araştırma Bilim ve Teknoloji Dergisi**, 5 (49), Ocak 1994, 23-27.ss. 1. HAREZMİ. - 2. BİLİM TARİHİ, TÜRK.

Harezmi. 125-128 ss. <http://www.kitapyurdu.com/kitap/harezmiden-cahit-arfa-amp-bilimin-goc-yolunda-turkler-ve-komsulari/120890.html>

NİÇİN

Mesleğim gereği yaşamım, gençler ve halk arasında geçti. Farkına vardım ki halkımız, kökenleri hakkında fazla bir bilgiye sahip değil. Ünlü bir yazarımızın sanki kendisi Ay'dan gelmiş gibi toplumumuz hakkında "Tarihte kent inşa etmemiş millet" cümlesiyle bilgisizliğini, bilgi gibi göstermesi kanıma dokunmuştu. Kim bilir kaç kişi, bu ve buna benzer söylemlere aldandırmıştır.

Pek çok gencimiz Semerkant, Buhara gibi kentlerden haberdar değil, camilerde "bizde ne bilim adamları vardı" diyen hocalarına, iki isim veremediklerini gördüm.

Gözlemlerim beni elinizdeki çalışmayı hazırlamaya yönlendirdi. Okuyucu daha geniş bir çalışmanın ekip ve yatırım gerektirdiğinin bilincindedir.

Pek çok kaynakta, yanlış bir şekilde "Müslüman bilim adamları" deyiimi kullanılmaktadır. Bu son derece sakıncalıdır. Birincisi, bilimi, din yönlendirmez, Eş'ari ve Gazali'nin yanısı¹ İslâm toplumlarının bu günkü çaresiz duruma gelmesine neden olmuştur. İkincisi; Bu coğrafyadaki bilim hareketleri batının yanında çok güdük kalmaktadır. Batıdaki aydınlanmayı nasıl Hıristiyanlık yönlendirmemişse, doğudaki geri kalmanın da nedeni İslâm inancı değildir. Bu deyiime tutucu Hıristiyanların sahip çıkması anlamlıdır.

Bir ülkeyi ele geçirenler o coğrafyaya dilleriyle yerleşirler. Dilini kaybeden toplumlar kimliklerini kaybederek kolaylıkla erir giderler. İnsanlar isimlerini bile egemen gücün isimleriyle yavaş yavaş değiştirirler. (Çevrenize bakınız benim ismim dâhil kaçımızın ismi Türkçe). Yunanlıların eski çağlarda işgal ettikleri yörelerdeki pek çok kişi, Yunanlı olmasa da Yunan isimlerini kullanmışlar, Arapların işgal ettikleri yörelerdeki halk, isimlerini zamanla Arapça isimlerle değiştirmişlerdir. Orta Asya'da Türk olan pek çok yöneticinin isimlerinin Arapça olduğunu görüp şaşıracaksınız. Kendi kültüründe son derece seçici olan batı Avrupa, işin kolayına kaçarak tümüne Yunanlı bilim adamı

¹ -Eş'ari ve Gazali bölümlerine bakınız

ya da Arap bilim adamı deyip çıkmıştır. Doğu coğrafyasında Arap kökenli bilim adamı çok azdır. Okuyucu çoğunun İran, Türk, Kopt, Berberi ve başka asıllı olduklarını göreceklerdir.

Gençliğimde, tarihimizi okurken, Türk boylarının birbirleriyle savaşmalarını yadırgardım. Sonradan öğrendim ki "Ulus Devlet"² kavramı 18. yüzyılda ortaya çıkmış.

Ülkemizde bilim tarihi konusunda çok ciddi ve değerli yayınlar var. Kaynaklardaki her yapıt birbirinden değerlidir. Yazanlara şükran borçluyum. Pek çoğu akademik olan çalışmalar halka ve gençlere indirgemeye çalıştım. Söylentilere (Rivayete) ve belgeye dayanmayan bilgilere yer vermemeye çalıştım.

Bilim adamlarını yaşadıkları siyasi ve sosyal ortam içinde vermeye çalıştım. Ortaçağda, bilim olarak bilinen pek çok şey, bugün iyi bir lise mezunu tarafından bilinmektedir. Bu bilgileri o zorlu koşullar altında üretip günümüze ileten "insanlığın atalarını" böylece daha iyi anlayabiliriz.

Başlangıçta verilen Askerî ve siyasi bilgiler nedeniyle, Tarih bilgisi yeterli olan okuyucu bana kızmasın. Şüphesiz, eğitim eşitliğinden yararlanamamış fakat kökenini arayan okuyucular için gereklidir.

² —ULUS: Tarihsel olarak tanımlanabilen bir coğrafyada ortak belleği, kitlesel kültürü, ortak ekonomiyi, ortak yasal hak ve yükümlülükleri paylaşan insan topluluğunun kavramsal adıdır.

A. Smith

"Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk milletini denir"

M. K. Atatürk

"Farabî, Harezmi, İbni Sina, Birûnî, Ebubekir Râzî, Halid Cafer, Uluğ Bey ve öğrencisi Ali Kuşçu'nun Türk olduklarını bilinmiyor ya da bilinmek istememekteyler.

10.yy'ın Türk filozofu Farabî sadece ilmi, irfanı ile değil, fakat karakterinin yüceliği ile de meşhur bir âlimdi.

İbni Sinâ 18.yüzyıla kadar Batı Tıbbının en yüksek otoritesiydi. Ne acıdır ki, aydınlarımız, Batılı kaynaklarda Latince ismi İbn 'Avicenna' olarak okudukları bilim adamının gerçekte İbni Sinâ olduğunu uzun yıllar anlayamamışlardır. Tıpkı Batılı kaynaklar tarafından Semerkant'lı Arap bilim adamı olarak tanımlanan Harezmi'nin (El Harezmi yani Harzemli) Türk olduğunun, Farabi'nin Farab'lı Muhammet adlı bir Türk olduğunun yıllar sonra öğrenilmesi gibi çünkü Türk Tarihini araştıran Türkologların hemen hepsi yabancıdır ve bunların asıl görevleri tarihteki büyük Türk-İslâm Medeniyeti'nin izlerini örtmektir!..

Prof. İlber Ortaylı, "Biz hep batılıların kendi değer yargıları ile yazdıkları Dünya Tarihini okuduk, biz Türkler de Dünya Tarihini yazmalıyız" derken yanlış mı söylüyor ?

Oryantalistlerin etkisi altında olan aydınlarımız, Türkiye'yi, İslâm dünyasını da yabancı ülkeleri de bunlardan öğrendikleri kadar tanırılar!". <https://forum.paticik.com/read.php?17,1103843,page=4>

"harzemli türk".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&ei=Y3FKWpiWJsHPOATv9qWwCg&q=%22harzemli+t%C3%BCrk%22&oq=%22harzemli+t%C3%BCrk%22&gs_l=psy-ab.3..0i30k1.24075.32352.0.32680.15.15.0.0.0.171.1703.0j14.14.0....0...1c.1.64.psy-ab..1.14.1699...0j0i67k1j0i131k1j0i131i67k1j0i10i67k1j0i131i10i67k1j0i10k1j0i22i30k1j0i13k1j0i13i30k1j0i8i13i30k1j0i8i30k1.0.GcHwtgLctGw

"Türk matematikçileri" Harezmi.

https://www.google.com.tr/search?q=%E2%80%9CT%C3%BCrk+matematik%C3%A7ileri%E2%80%9D+Harezmi.&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&oq=%E2%80%9CT%C3%BCrk+matematik%C3%A7ileri%E2%80%9D+Harezmi.&aqs=chrome..69i57j0.1180j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8

"türk matematikçisi olan Harezmi".

https://www.google.com.tr/search?q=%22t%C3%BCrk+matematik%C3%A7isi+olan+Harezmi%22&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&oq=%22t%C3%BCrk+matematik%C3%A7isi+olan+Harezmi%22&aqs=chrome..69i57.2919j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8

"Algoritma sözcüğü el-Harezmi'nin Avrupadaki yazılışı olan al-Kourism den türemiştir. Bir Türk matematikçisi olan Harezmi'nin tam adı Muhammed Bin Musa el-Harezmi dir, Horasan'da (Özbekistan'ın Karizmi kentinde, MS 770) doğmuştur. Hayatının büyük bir bölümü Bağdat'da matematik, astronomi ve coğrafya konularında çalışarak geçmiştir. Aralarında "sıfır" ın da bulunduğu birçok matematik terimini bulmuştur. Gördüğünüz gibi kültürler, diller iç içe geçmiş günümüzde, bu yüzden tanıdık gelen kelimelerin kokusunu bozmak niyetinde değilim." <http://e-oftalmoloji.tripod.com/id5.html>

"türk matematikçisi Harezmi".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&ei=La1LWoHFFamW6QS60lqgBw&q=%22t%C3%BCrk+matematik%C3%A7isi+Harezmi%22&oq=%22t%C3%BCrk+matematik%C3%A7isi+Harezmi%22&gs_l=psy-ab.3...288974.289877.0.290573.5.5.0.0.0.222.660.0j4j1.5.0...0...1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.87eqbii5Ebk

"Türk matematikçiler" Harezmi.

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&ei=MGFKWrGPF6KA6QSwjQTI AQ&q=%E2%80%9CT%C3%BCrk+matematik%C3%A7iler%E2%80%9D+Harezmi.&oq=%E2%80%9CT%C3%BCrk+matematik%C3%A7iler%E2%80%9D+Harezmi.&gs_l=psy-ab.3..0i8i7i30k1j0i5i30k1.25656.25656.0.26342.1.1.0.0.0.247.247.2-1.1.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.1.246....0.vHsu5wGEM5g

"türk matematikçi" Harezmi.

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&ei=WGVKWq_rKeTJgAbjwL7wCw&q=%22t%C3%BCrk+matematik%C3%A7i%22+harezmi&oq=%22t%C3%BCrk+matematik%C3%A7i%22+harezmi&gs_l=psy-ab.3..0i22i10i30k1j0i22i30k1.25582.28196.0.28484.8.8.0.0.0.235.1039.0j3j3.6.0....0...1c.1.64.psy-ab..2.6.1036...0.0.RgWJZOxJd-k

"HAREZMİ TÜRK".

https://www.google.com.tr/search?q=%22HAREZM%C4%B0+T%C3%9CRK%22&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&oq=%22HAREZM%C4%B0+T%C3%9CRK%22&aqs=chrome..69i57j0i5.5999j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8

Harezmi türk.

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL trTR741TR742&ei=d1dKWrzZOcO kwgTA8KnwBA&q=harezmi+t%C3%BCrk&oq=harezmi+t%C3%BCrk&gs_l=psy-ab.3..0l2i0i22i30k1l8.256213.260060.0.261036.6.6.0.0.0.0.343.776.0j4i0j1.5.0....0...1c.1.64.psy-ab..1.5.775...0i13i30k1j0i13i5i30k1j0i30k1j0i5i30k1.0.1DNF0pXpAFc

<http://iker.albacomp.hu/wiki/Tart%C4%B1%C5%9Fma:H%C3%A2rizm%C3%AE>

harezmi kökeni

harezmi kökenli

"TÜRK HAREZMİ".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL trTR683TR683&ei=8VpKW2gHYr Q0gKdsbeoDw&q=%22T%C3%9CRK+HAREZM%C4%B0%22&oq=%22T%C3%9CRK+HAREZM%C4%B0%22&gs_l=psy-ab.3..0i22i30k1l9j0i22i10i30k1.31036.40275.0.40771.32.24.0.0.0.0.232.2233.2j14j2.19.0....0...1c.1.64.psy-ab..13.14.1802.0..0j33i160k1j0i131k1j0i67k1.228.tv1KIXeNa-k

harezmi türk mü?

<https://www.google.com.tr/search?q=harezmi+t%C3%BCrk+m%C3%BC%3F&rlz=1C1CHZL trTR741TR742&oq=harezmi+t&aqs=chrome..69i59j69i60j69i59j69i60j2j69i57.10017j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

"harezmi türk müdür".

<https://www.google.com.tr/search?q=%22harezmi+t%C3%BCrk+m%C3%BCd%C3%BCr%22&rlz=1C1CHZL trTR683TR683&oq=%22harezmi+t%C3%BCrk+m%C3%BCd%C3%BCr%22&aqs=chrome..69i57j0.5686j0j9&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

MELEK DOSAY GÖKDOĞAN ile görüşülebilir. Makalenin adında "Türk" var. Künyelerde Harezmi de var.

<http://www.talid.org/downloadPDF.aspx?filename=78.pdf>

"ÖZBEK HAREZMİ".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL trTR683TR683&ei=VvtKWtfmLcO ywATM9l gBQ&q=%22C3%96ZBEK+HAREZM%C4%B0%22&oq=%22C3%96ZBEK+HAREZM%C4%B0%22&gs_l=psy-ab.3..33i160k1.1747.21664.0.22175.25.23.1.1.1.0.209.2359.9j10j2.21.0....0...1c.1.64.psy-ab..2.16.1640...0j0i67k1j0i131k1j0i3k1j0i22i30k1j0i30k1j0i5i30k1j0i8i10i30k1j0i13k1j0i13i30k1j0i13i5i30k1j0i8i13i30k1.0.vpUiOMdekhw

"özbekistanlı harezmi".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL trTR683TR683&ei=fbRLWqNBD-aB0gLuhblADw&q=%22C3%B6zbekistanl%C4%B1+harezmi%22&oq=%22C3%B6zbekistanl%C4%B1+harezmi%22&gs_l=psy-ab.12...0.0.0.65972.0.0.0.0.0.0.0.0....0...1c..64.psy-ab..0.0.0....0.nyF99ZlDlxw

"Harezmi Özbek".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL trTR683TR683&ei=dltKW0DsMsa ZwATN9orAAg&q=%22Harezmi+%C3%B6zbek%22&oq=%22Harezmi+%C3%B6zbek%22&gs_l=psy-ab.3..0i22i30k1l2.51723.60220.0.60746.15.15.0.0.0.0.231.1791.6j7j2.15.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.14.1569...0j0i67k1j0i131k1j0i13i67k1j0i3k1.0.CEoyqKN9LIE

"Harezmi Özbek Mi".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL trTR683TR683&ei=7VtKWtzXFlqw aWSc36gCQ&q=%22Harezmi+%C3%B6zbek+mi%22&oq=%22Harezmi+%C3%B6zbek+mi%22&gs_l=psy-ab.12...0.0.0.52553.0.0.0.0.0.0.0.0....0...1c..64.psy-ab..0.0.0....0.1rRtvuT8RwE

-----,
Harezmi Acem Mi.

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR741TR742&ei=71hKWsuHMcPp6AT9s5fgAw&q=harezmi+ACEM+M%C4%B0&oq=harezmi+ACEM+M%C4%B0&gs_l=psy-ab.3...7936.9902.0.10501.7.7.0.0.0.0.248.987.0j6j1.7.0...0...1c.1.64.psy-ab..0.6.866...0j0i22i30k1j33i160k1j33i21k1.0.SmogrdasW18

"harezmi iranli".

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&ei=VFxKWpi8Lajb6QTN4YHYCw&q=%22harezmi+iranli%C4%B1%22&oq=%22harezmi+iranli%C4%B1%22&gs_l=psy-ab.3...51172.56618.0.57098.10.9.1.0.0.0.247.1394.0j6j3.9.0...0...1c.1.64.psy-ab..0.4.716...0j0i67k1j33i160k1.0.5FzZLkZqI-0

28. Harezmi Uluslararası Ödülleri. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/harezmi_duyurusu.pdf

-----,
Harezmi Arap Mıdır.

https://www.google.com.tr/search?num=100&newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&ei=alVKWrKkL4gT0gL8mqmgDw&q=harEzmi+ARAP+MIDIR&oq=harEzmi+ARAP+MIDIR&gs_l=psy-ab.3...1404226.1412664.0.1413159.16.16.0.0.0.0.246.1853.0j13j1.14.0...0...1c.1.64.psy-ab..2.9.1243...0j0i13k1j0i67k1j0i10i67k1j0i10k1j0i22i30k1j0i22i10i30k1j33i160k1.0.fl34GI98giE